

פנימי

ליוצא למלחמת בית דוד

המחווה

ימות המשיח, עש"ק פרשת אמור [נבחר] | גיליון עשרים וארבע

רבי דוד

נ ק ו ד ת מ ל כ ו ת

"בנוגע לעבודתם של בני ישראל בזמן הגלות, שגם לאחר ש"הסנה בוער באש", דהיינו אריכות הגלות עם כל הענינים הבלתי רצויים שבה, יסורי ורדיפות הגלות שסבל עם ישראל במשך כל שנות קיומו בגלותנו זה, לימוד תורה מעוני וכו' - הרי "הסנה איננו אוכל", זה אינו פוגע ח"ו באף יהודי אחד ויחיד ("דאס רירט ניט אן ח"ו קיין איין און איינציקן אידן"), כי אם - נשארים בני ישראל על עמדם, מתוך בריאות הנכונה הן בגשמיות והן ברוחניות - חיים וקיימים בתכלית השלימות, נשמות בגופים, הם עצמם וכל בני ביתם וגם חלקם בעולם!

ועוד ועיקר - שתיכף ומיד ממש נעשית המשכת הא' ד"גאולה" בתוך ה"גולה" (סנה), ובאה הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ואז נאמר "אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני", כמבואר לעיל".

משיחת ע"פ אמור - כ' אייר ה'תנע"א - דברי משיח ה'תנע"א ח"ד ע' 18

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

עמלק וחוסר עקשנות.

ואת זה מבקש מאיתנו הרבי שליט"א מלך המשיח לשבור. תתעקשו! אל תעצרו ואל תוותרו. אל תניחו אבן שלא הפכתם אותה בדרך לביצוע המשימה, אל תזלזלו במשימה ולו הקטנה ביותר כדי להביא לניצחון בקרב.

מה עושים? דבר ראשון מתחילים לעשות. זה אומר שעשרים וארבע שעות אני מגויס למשימה להשלים את הקרב הגדול!

זה אומר שמרגע פקחת העיניים, ויותר מזה, שעצם פקחת העיניים בשעה הנכונה, היא נעשית אצלי כחלק מקיום שיחת כ"ח ניסן. אם זה לקום בבוא שעת ההשכמה, אם להתחיל ללמוד חסידות בוקר מתחילת סדר חסידות, אם זה להתפלל במתינות ובמנין בשעת התפילה, סדר נגלה או שיעור, שיעורי גאולה ומשיח לצד התוועדויות, וכמובן גם בפעילות ב'מבצעים' ובהפצת בשורת הגאולה.

"כל ימי חיך, להביא לימות המשיח", זה אכן צריך להיות אצלינו כך. כל ימי חיך, וכל רגע מחיך.

אי אפשר להפריד אצלי שום חלק מהיום, מהעבודה שלי. אם אני מגלה את העקשנות שבי, אז אני מגלה אותה בכל שלב, וכמו ילד המפגין את עקשנותו, כנגד כל הסבר והגיון שכלי, כנגד כל הפיתויים האחרים, עד שהוא מקבל את מבוקשו. כך גם אני לוקח על עצמי, להתעקש, ובכל שלב לומר: "רבי. שלך אני".

אין חילוק אצלי בין העבודה שאולי נדמית לי משום מה כשאיבת מים, או סוג של סדר ביום או סוג של לימוד ועבודת השם שנתפסת אצלי כ'לחטוב עצים', לבין ניקוב מרגליות. אצלי מילות השאלה היא לא מה אני אוהב לעשות, אלא מה אני צריך כעת לעשות.

הרבי מלך המשיח שליט"א שם את הדגש על מילת הקוד: עקשנות, אי וויתור, לא לנוס מהמערכה! וכאשר העקשנות מתגלית, היא כאמור משתקפת בכל חלקי חיינו ובכל עבודתנו כפשוטו ממש!

זקוקים לך למנין!

אמור לי מה זה "כ"ח ניסן" בשבילך ואומר לך מי אתה. אצל חסיד החדור כל כולו בהוראות הרבי שליט"א מלך המשיח, לא שייך שיום זה לא יגרום לו זעזוע עמוק ודחיפה אדירה להמשיך קדימה.

מילותיו הק' המלמדות כל אחד מאנשי דורנו את סגולתו היחודית: "כי עם קשה עורף הוא", הן הם הבסיס להצלחה במשימה הכבירה, ולכן עלינו למצוא בתוכנו את אותם עקשנים.

נצייר לעצמנו כי על אחד מאיתנו הייתה מוטלת המשימה לבנות את הארמון לרבי שליט"א מלך המשיח בכפר חב"ד, ולצורך הענין, הוסרו כבר המחסומים המונעים ומעכבים לע"ע בנייתו. כעת נקרא אחד מאיתנו ואומרים לו: 'הכל תלוי בך', מה שתחליט לעשות, מתי שתחליט לעשות ובאופן שבו תבצע את המשימה, כך יקום הדבר ויהיה.

אינני חושד בא' מהתמימים שאי פעם היה לו שיג ושיח בחומרי בניה, קריאה מפות הנדסיות וכו'. אך למרות כל זאת, כל אחד מאיתנו מבין, שאם הדבר היה תלוי בו, לא היה משהו שיכול לעצור אותו מלבצע את רצונו הק'. מה שצריך, אם זה גיוס כספים, אם זה ישיבות עם אדריכלים ומהנדסים, אם זה הזמנת חומרי בניה וכו'. אין משימה שתעצור אותו מלבצע את הבניה בפועל, עדי השלמת הבורג הקטן האחרון שיחזיק את מעצורי הדלתות המוזהבות בכניסה האחורית לארמון.

ודוגמא פשוטה וקרובה הרבה יותר: אדמו"ר הזקן מצהיר, מבטיח ומשכנע כל יהודי כי מה שכתוב בתורה 'כי קרוב אליך הדבר מאד' הכוונה גם בלבבך וכפשוטו ממש! והכל תלוי בך!

ועוד יותר קרוב מעולמם של התמימים: הרבי מלך המשיח שליט"א אומר ביחידות כי כל אחד צריך ללמוד כל התורה כולה וזה שייך לתמימים - והדבר תלוי - בך! ורק בך!

כך, ויתרה מזו אנו צריכים להתייחס למשימה הכבירה, החשובה ביותר, שאי פעם ירדה משמיא - "להביא בפועל את משיח צדקנו". הסיבה היחידה שאנו מוותרים לעצמו בשלבים שונים של ביצוע משימה זו, היא קרירותו של

ראה זה חדש

יצא לאור עולם!

קובץ מפרשים

חוברת א' - זמן קיץ

חובה ללומדי פוק כל שעה

ראשי ישיבות, ר"מים,

משיבים, ותלמידים

- מבית היוצר של תות"ל ראשל"צ -

להשיג בהמייל דמערנח החייל, בישיבה, ואצל הנציג ב770.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

מגיש: הרב חיים טל - נו"נ בישיבתנו

משפטים דלעיל": והביאור בזה - שדברי הזוהר הם רק השאלה והמחשבה הראשונית של רב המנונא, ובאמת לפי התשובה של אליהו הנביא, בה הוא דוחה את דבריו, משמע - שאכן אין לצדיק כלל עונות, וההגדרה של "צדיק ורע לו" היא - כביאור ה'רעיא מהימנא' הנ"ל - שה'רע' שבו כפוף ובטל ל'טוב' שבו.

"ושבעים פנים לתורה": אלא, שלפי ביאור זה לא מובן - מהי השאלה של אדמו"ר הזקן על דברי הזוהר, הרי הם לא למסקנת הדברים, ואם כך - ברור שהם לא מהווים הגדרה אמיתית? וההסבר בזה - שהי' ניתן לומר שכיון שישנם כמה אופנים בהבנת דברי התורה - אולי לפי אחד מהאופנים אכן ניתן לחשוב שזו הגדרה אמיתית; ועל כך מסביר אדמו"ר הזקן שזו אינה ההגדרה האמיתית, לפי כל האופנים בהבנת דברי התורה. (הרבי שליט"א מלך המשיח מבאר שבמילים אלו מסביר אדמו"ר הזקן את סברתו של רב המנונא בשאלה - שסברתו הייתה שההגדרה שנתן של "צדיק ורע לו" ישנם קצת עונות היא אולי אחד מהאופנים בהבנת דברי התורה).

"והא דאמרי' בעלמא דמחצ' על מחציה מקרי בינוני ורוב זכויות מקרי צדיק": במקומות רבים כתוב במפורש ששם שיש לו "מחציה זכויות ומחציה עונות" נקרא 'בינוני' ואדם שיש לו "רוב זכויות" נקרא 'צדיק', וא"כ - כיצד זה מסתדר עם הביאור הנ"ל שגם ל'צדיק' וגם ל'בינוני' אין כלל עבירות?

"הוא שם המושאל לענין שר ויעונש לפי שנדון אחר רובו ומקרי צדיק בדינו מאחר שזוכה בדין אבל לענין אמיתת שם התואר והמעלה של מעלת ומדרגות חלוקות צדיקים ובינונים ארז"ל צדיקים יצ"ט שופטן שנא' ולבי חלל בקרבי שאין לו יצה"ר כי הרגו בתענית אבל כל מי שלא הגיע למדרגה זו אף שזכויותיו מרובים על עונותיו אינו במעלת ומדרגת צדיק כלל": והביאור בזה - שבי מקומות אלו השמות 'צדיק' ו'בינוני' אינם מגדירים את מהותו של האדם, אלא הם מובאים רק כהגדרה חיצונית להתנהגותו של האדם, בנוגע לדין שפוסקים עליו - שמכיוון שהאדם נידון לפי מעשיו, אם יש לו "רוב זכויות" הוא נקרא 'צדיק' והוא זוכה בדין, ובאמת - כשמגדירים את מהותו של האדם - ההגדרה של 'צדיק' ו'בינוני' היא לא בכמות העבירות, אלא במציאות הרע בנפשו.

"ועוד שהרי בשעה שעושה עונות נקרא רשע גמור [ואם אח"כ עשה תשובה נקרא צדיק גמור] ואפילו העו"ב על איסור קל של דברי סופרים מקרי רשע כדאיתא בפ"ב דיבמות ובפ"ק דנדה ואפילו מי שיש בידו למחות ולא מיחה נק' רשע [בפ"ו דשבועות] וכ"ש וק"ו במבטל איזו מ"ע שאפש' לו לקיימה כמו כל שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק שעליו דרשו רז"ל כי דבר ה' בזה וגו' הכרת תכרת וגו' ופשיטא דמקרי רשע טפי מעובר איסור דרבנן וא"כ ע"כ הבינוני אין בו אפי' עון ביטול תורה ומש"ה טעה רבה בעצמו לומר שהוא בינוני": אדמו"ר הזקן מביא הוכחה נוספת לכך שלא ניתן להגדיר כ'בינוני' מי שיש לו "מחציה זכויות ומחציה עונות" - מכיוון שאדם שעובר עבירות נקרא 'רשע', ומכך מובן שה'בינוני' אינו עובר כלל עבירות.

ואדמו"ר הזקן מוכיח זאת בסדר של 'מן הכבוד אל הקל', היינו מהעבירות שהכי קשה לאנשים לע"ב בור עליהם, עד לעבירות שהכי קל לאנשים לעבור עליהם: שלא רק יהודי שעובר עבירה מדאורייתא נקרא 'רשע', אלא אפילו אם עבר על עבירה מדרבנן, ואפילו אם לא עבר כלל עבירות, אלא שלא מחה על עבירות חברו כשהייתה לו אפשרות לכך, ואפילו אם לא עבר על מצות 'לא תעשה', אלא שלא קיים מצות 'עשה' שהיה לו אפשרות לקיימה. ומכך מובן שה'בינוני' אינו עובר אפילו על העבירות שהכי קל לאנשים לעבור עליהם (כמו עון 'ביטול תורה'). ועפ"ז מובן איך רבה טעה ואמר על עצמו שהוא 'בינוני', למרות שבאמת היה צדיק - מכיוון שבנוגע למעשה בפועל בקיום התורה והמצוות - ה'צדיק' וה'בינוני' הם שווים; וההבדל ביניהם הוא הבדל פנימי בנפש האדם, שאכן ניתן לטעות בהבחנתו.

*"הגהה: ומ"ש בזוהר ח"ג ד' רל"א כל שממועטין עו"ב נותין וכו'": בספר ה'זוהר' כתוב ש"צדיק ורע לו" הוא אדם שיש לו קצת עונות, ומכיוון שה'זוהר' מגדיר את הדברים כפי שהם במהותם האמיתית - משמע שזו אכן ההגדרה האמיתית ל'צדיק ורע לו', וא"כ - כיצד זה מסתדר עם הביאור הנ"ל שאפילו ל'בינוני' אין כלל עבירות?

"היא שאלת רב המנונא לאליהו אבל לפי תשובת אליהו שם הפי' צדיק ורע לו הוא כמ"ש בר"מ פרשה

ובנוגע להגדרת המהות של 'צדיק', 'רשע' ו'בינוני' אמרו רבותינו ש"צדיקים יצר טוב שופטן", היינו - שאצל ה'צדיק' רק היצר הטוב מביע את רצונותיו, מכיוון שרק היצר הטוב קיים אצלו (וגם אצל "צדיק ורע לו" - למרות שה'רע' קיים אצלו, אבל הוא בטל וכפוף ל'טוב' שבו וממילא הוא לא מביע את רצונו - תיו), וכפי שמוכח מדברי דוד המלך על עצמו: "ולבי חלל בקרבי", שיש בכך שני פירושים: א. "חלל" הכ' וונה 'מקום': שקיים בלבו חלל ריק, והיינו - המקום בו היה היצר הרע. ב. "חלל" הכוונה 'הרוג': שקיים בלבו 'הרוג', והיינו - היצר הרע, שהרג וביטל אותו לחלוטין ע"י התענית. ומכך מובן שההגדרה המהותית של 'צדיק' היא - אדם שהרג וביטל לגמרי את היצר הרע שבו, ולכן - כל אדם שעדיין לא הרג את היצר הרע שבו - לא ניתן להגדירו כ'צדיק'.

"ולכן ארז"ל במדרש ראה הקב"ה בצדיקים שהם מו"עטים עמד ושתלן בכל דור ודור וכו' וכמ"ש וצדיק יסוד עולם": וזהו ההסבר בדברי רבותינו במדרש - שמו"כיוון ש'צדיקים' במהות הם מו"עטים, שכן - מאד קשה להרוג לגמרי את היצר הרע, והרי חייב להיות בכל דור את צדיק הדור שדרכו ישנה חיות לעולם,

לכן שתל הקב"ה בכל דור ודור את צדיק הדור, היינו - אדם שהרג וביטל לגמרי את היצר הרע.

לכאורה לא מובן: מדוע אדמו"ר הזקן מביא את דברי חז"ל מהמדרש, הרי מאמר חז"ל זה - ש"ראה הקב"ה בצדיקים שהם מו"עטים" מובא גם בגמרא (במסכת 'יומא'), ועדיף להביא ראיה מהגמרא מאשר מהמדרש?

עונה על כך הרבי שליט"א מלך המשיח: שמכיוון שאדמו"ר הזקן מגדיר את ה'צדיק' לפי מהותו, בהגדרה אמיתית; והגדרה זו היא בדרך כלל בפנימיות התורה, לכן גם את ההוכחה לכך, היינו - מאמר חז"ל ש"ראה הקב"ה בצדיקים שהם מו"עטים", מביא לא מחלק הנגלה שבתורה (ששם ההגדרות אינם בהתאם למהותם האמיתית), אלא מהמדרש - פנימיות התורה, שם ההגדרות הם בהתאם למהותם האמיתית.

ומכל הנ"ל מובן שלא ניתן להגדיר את ה'צדיק', ה'רשע' וה'בינוני' לפי כמות העבירות; אלא הגדרתם האמיתית היא - בנוגע למהות נפש האדם.

דעם ובינ'ס שפואן

קידוש עניני החולין - לא מאפשר גלות חוזרת

ישראל
(בדוגמא לזה שפרוזבול מגלה את החלק בארץ ישראל)
וואס יעדער איד האט אויך בזמן הגלות)
שיש לכל יהודי גם בזמן הגלות)
- דעריבער, טוט דאס אויף אז דער ביהמ"ק השלישי זאל זיין א בית נצחי,
לכן נעשה שבית המקדש השלישי יהיה בית נצחי,
וויבאלד אז מ'האט מהפך געווען אין גלות אלע ענינים בלתי רצוים
מכיון שהפכו בגלות את כל הענינים הבלתי רצוים
(אזוי אז [=כך ש] אין אתה בא לידי עבירה), ע"ד די [=ה]
מעלה פון א [=של] דבר (שטר) שיצא עליו ערעור
און מ'האט עס מקיים געווען און באוויזן אז אין אלע אומש-
טענד בלייבט דאס גאנץ
וקיימו אותו והראו שבכל הדרכים זה נשאר שלם
- וואס דורך דעם ווערט דאס א דבר קיים באופן נצחי.
שע"ז נעשה זה קיים באופן נצחי.

ביז די שלימות בזה - בבנין בית המקדש השלישי,
עד השלימות בזה - בבניין בית המקדש השלישי,
וועלכער וועט זיין [=שיהיה] א בית נצחי - וויבאלד אז דאס
קומט דורך [=מכיון שזה בא ע"י] מעשינו ועבודתינו בזמן
הזה,
אז א איד ווערט "קדש הקדשים"
שיהודי נעשה "קדש הקדשים"
(דורך זיין עבודה פון "נדבה רוחו אותו כו'
(ע"י עבודתו של "נדבה רוחו אותו כו'
ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני
אדם"), און ער מאכט אז חלקו בעולם זאל ווערן תשמישי
קדושה ותשמישי מצווה
והוא עושה שחלקו בעולם נעשה תשמישי קדושה ותש-
מישי מצווה
(ביז א חפצא [=עד לחפץ] של קדושה ממש), דורך [=ע"י]
כל מעשיך יהיו לשם שמים און [=ו] בכל דרכיך דעהו, אזוי
אז ער איז מהפך כל עניני העולם צו "קדש הקדשים"
כך שהוא מהפך את כל עניני העולם ל"קדש הקדשים"
(בדוגמא לזה וואס פרוזבול איז מגלה דעם חלק בארץ

ה'שיעור' לאיסורי הנאה

פרק 'כל שעה' עוסק בסוגיות איסורי הנאה. באחרונים הסתפקו האם שייך לומר שיש איזה גדר של 'שיעור' להנאה. כלומר האם כמו שבכדי להענש על אכילה צריך לאכול 'כזית' כך עד"ז יש שיעור מינימלי כדי להתחייב על 'הנאה'.

הצל"ח (פסחים כב, ב ד"ה 'דם שנשפך') מוכיח שגם איסור הנאה מקביל בשיעורו לאכילה. הוכחתו העיקרית היא מפסק הרמב"ם (הלכות חמץ ומצה פ"א ה"ז) שאע"פ שחמץ אסור בכל שהוא, מכל מקום אין לוקין עליו. ולכאורה, שואל הצל"ח הרי ה'הנאה' אין לה שיעור וכבר בטעימה הראשונה יש הנאה וא"כ מדוע לא יתחייב, הרי מכאן דמות ראה שיש גם להנאה שיעור כדי להתחייב עליו, והוא כזית כמו אכילה, שהרי הנאה נלמדת ממנה.

השפת אמת (פסחים כג, ב ד"ה הצל"ח) מביא את ספיקו של הצל"ח, ומסכים כי צריך איזה שיעור להנאה, אך לא מגדיר זאת בכמות 'כזית' אלא בערך של 'שווה פרוטה'. הוכחתו לכך היא מלשון רש"י (דף כא, ב) שכל הנאה מביאה לידי אכילה "שלוקח בדמים דבר מאכל", הרי שהנאה שייכת למקח וממכר ושם ה'שיעור' הוא שווה פרוטה.

ויש להבין מה שורש סברת מחלוקתם.

הרמב"ם בספר המצוות (מצוה לא תעשה קפז - איסור בשר בחלב) כתב לבאר מדוע אין מונים את איסור ההנאה בלאו בפני עצמו בנוסף לאיסור האכילה, וז"ל:

"ידע המקשה שאיסור הנאה אין ראוי שיימנה מצוה בפני עצמה מפני שהוא ואיסור אכילה ענין אחד. שהאכילה מין ממניי ההנאה. ואמרו ית' בדבר שהוא לא יאכל אמנם הוא דמיון מדמיוני ההנאה. והכוונה שהוא לא יהנה בו לא באכילה ולא בזולתו".

האחרונים הבינו את דברי הרמב"ם כפשוטם. בכל אותם ענינים שאסורים בהנאה הרי איסור ההנאה הוא היסוד, אלא שצורת הביטוי לכך היא ב'אכילה', הסיבה שהתורה כתבה דווקא אכילה היא מפני שאכילה היא בד"כ ביטוי ההנאה הבולט והשגרתי ביותר.

לאור זאת ניתן להסביר כי זו אכן דעת הצל"ח כהרמב"ם משום שאכן אכילה והנאה היינו הך ממש ואם רואים שבמסתעף - אכילה, השיעור הוא 'כזית' הרי ברור שגם במקור - הנאה, השיעור הוא כזית.

אולם שיטת כמה מהראשונים בסוגיה העוסקת במקור הלימוד של איסור הנאה מהתורה, סוברים כי אין הנאה ואכילה אחד אלא רק לגבי ייתור לשון הכתוב, אך בכל הקשור למהות האיסור הם איסורים שונים, ובלשון הר"ן (בדף כא) כי רבי אבהו הלומד את איסור הנאה "דינא הוא דיליף ולא ממשמעותיה דלישנא". כלומר ההשוואה בין איסור הנאה לאיסור אכילה היא חלקית בלבד רק לגבי דין האיסור, אך מדובר כאן במהויות שונות. ולכן יתחלקו גם בשיעוריהן.

אולם אולי ניתן לומר באופן עמוק יותר והוא מיוסד על ביאור השפת אמת בטעם ההלכה ברמב"ם (הלכות מאכלות אסורות פרק ח' הלכה טז) כי מי שרק נהנה באיסור הנאה ולא אכל אינו לוקה. ונתקשו המפרשים בטעם הדבר. וביאר השפת אמת כי 'הנאה' היא מעין 'חצי שיעור' מאכילה. ולכן אין לוקים על חצי שיעור. עיי"ש. ואפ"ל בביאור הדברים:

את הברכות שלפני האכילה מגדירים חז"ל בתואר 'ברכת הנהנין' ואת הברכות שלאחר האכילה מגדירים חז"ל בתואר 'ברכת המזון'. רואים אנו להלכה כי יש הבדל בסיסי בין ברכות שלפני האכילה ללאחר האכילה, 'ברכות הנהנין' מברכים גם על גודל כלשהו, על 'הנאת החיך', או 'הנאת הגרון' כלשון אדה"ז בסדר ברכות הנהנין, אך ברכת המזון מברכים על כמות הבאה לידי שביעה.

א"כ המושג 'הנאה' הוא דבר מופשט שמצד עצמו אין לו שיעור, וכאשר אדם מכניס לחיכו משהו מזון שיש בו טעם, הרי מיד יש לו את אותה מהות הנאה כמו מי שהכניס לתוכו כמות גדולה של אוכל מהסוג הזה, ה'הנאה' לא מתווספת, מה שנוסף הוא ה'שביעה'.

והדברים מדויקים בשיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בגדרם של איסורי הנאה שמבטאים כי האיסור חל ב'עצם' הדבר (לקוטי שיחות חלק טז לפרשת וארא שיחה חמישית ועוד), היינו שבעצם המושג 'הנאה' הוא מושג 'עצמי' שאין בו שיעור כמותי.

ולכן בעצם 'הנאה' דינה להיות בכל שהוא (וכך מפורש שם בשפת אמת), אלא שמסיבה צדדית - שבכל דבר של איסור וכל דבר עונש צריך להיות בו 'שיעור', הרי יש לחפש לו שיעור ולכן כותב השפת אמת שהשיעור לסוג דבר מופשט כזה הוא 'שווה פרוטה' [ולהעיר שגם המושג 'שווה פרוטה' הוא לאו דוקא מושג של 'כמות', שהרי יש ענינים ששוים פרוטה רק 'במדי' או במדינה אחרת כהסוגיה של המקדש בדבר ששוה פרוטה במדי וכל המושג הזה שייך למחשבת האדם והשווי של דברים].

מדברי נ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בנושא:

תפילין של ימות המשיח

"היום יום"

המתפללים בארבעה זוגות תפילין כך נוהגים: א) מניחים תש"י ותש"ר הרש"י קודם אמירת פרק איזהו, ומתפללים בהם עד אחרי אך צדיקים גו'. ב) מסירים תש"ר דרש"י, ומניחים - בלא ברכה - תש"ר דשמושא רבא וקוראים שמע גו' עד אמת ואומרים מזמורי תהלים כפי שנחלק לימי החודש, והמהדרים היו לומדים אותם עם פירש"י ומצודות. ג) אח"כ מניחים תפילין דר"ת - בלא ברכה - וקוראים שמע גו' עד אמת, פ' קדש גו' והזכירות שנדפסו בסידור. ולומדים פרק משניות כל אחד לפי הבנתו. ד) מסירים תש"ר דר"ת ומניחים תש"ר דראב"ד - בלא ברכה - וקוראים שמע גו' עד אמת, ולומדים פ' חומש עם פירש"י - מפרשת השבוע: יום א' עד שני, ביום ב' פרשה ב' וכו'.

(לוח היום יום - אור זרוע לחסידי חב"ד - י"ט מנחם אב)

לרצות

"היינה של תורה" מפירש"י זה הוא - שהתחלה צ"ל באופן ד"מתנת חנינם", וכטבעו של ילד שכל מה שרואה הוא רוצה לעצמו, ומיד פושט ידו לקחת את זה, וכל מה שמקבל מהוריו ומוריו כו' הרי"ז ב"מתנת חנינם",

וכך גם שרואה מזוזה, ציצית או נר של מצווה צריך לרצות זאת מיד לעצמו, וכך בכל ענין של טוב וקדושה, כמו כן בנוגע לתפילין דר"ת (ראב"ד ושימושא רבא) שפעם היו שנהגו להניח תפילין דר"ת רק אחרי הנישואין, שאז אפשר בקלות יותר לשמור על התפילין בטהרת הגוף וכו', ואילו היום נהגו (ובפרט בחב"ד) להניח תפילין דר"ת מיד כשמתחיל להניח תפילין דרש"י, וכיו"ב.

ואח"כ צריך להוסיף ולהעלות בקודש, שהרי "מי שיש לו מנה רוצה מאתים", וכטבע האדם גם באינו יהודי, ואפי' שצריך לזה יגיעה גדולה הרי ידוע המשל מנושא משא כבד של אבנים טובות ומרגליות, שאינו מרגיש הכובד כלל".

(מר"ד דהתוועדות ש"ק פ' ואתחנן - נחמו - י"א מנחם אב ה'תשמ"ט)

בגאולה

ויש להוסיף ולהעיר (ע"ד הרמז), שענין התפילין קשור במיוחד עם הגאולה:

כוונת מצות תפילין היא שעבוד הלב והמוח להקב"ה, ועד שכוונה זו היא חלק מגוף המצווה, ד"עיקר המצוה וקיומה תלוי בכוונתה". והרי אמיתית ושלמות הענין דשעבוד הלב והמוח להקב"ה תהי' בגאולה האמיתית והשלמה דוקא.

ונוסף להשלמות בכוונת המצוה לעתיד לבוא, הרי גם קיום מצוות תפילין בפשטות יהי' אז בשלימות - "כמצות רצונך", כיוון שאז יניחו כל בני ישראל ב' זוגות תפילין, ויתירה מזו - כל הד' זוגות תפילין, ראב"ד ושימושא רבא, רבינו תם ורש"י.

ולוהוסיף, דאף שאלו הם ארבעה פוסקים בישראל, וארבע דרכים וסוגים שונים בפסקי הלכות, הרי, ע"י שיהודי מניח את כל ארבעת הזוגות, הרי הוא מחברם ומאחדם כולם יחד למציאות אחת, שזהו כללות ענין התפילין, מלשון "התופל כו'", חיבור ודביקות כל הענינים יחד.

משיחת ש"פ תרומה - ד' אדר ראשון ה'תשנ"ב - דברי משיח ה'תשנ"ב ח"ג ע' 56)

זעת עולין

חלקים. הסעיף הראשון בהגדרת הדברים והסעיף השני בנפקא מינה מחקירה זו.

המדור הנוכחי נערך ע"י הרב שמעון ויצהנדלר – רה"י, הרב יוסף יצחק רוך – ר"מ שיעור א' לעיונא.

כפשוט שהנכתב במדור הנוכחי – כולל גם צורת ניסוח דברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א – הם על דעת הכותבים ונבקש את הלומדים להעיר ולהאיר.

הננו ממשיכים, בס"ד, להגיש את מדור 'אוצרות' והפעם חלק נוסף מסוגיית ה'הפקר' הנוגעת לדיני ביטול והפקר חמץ. המדור הנוכחי יעסוק בחקירה באופן פעולת ההפקר על שאר בני אדם. חקירה זו שהובאה באחרונים נתבארה כמה פעמים בתורת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בכמה אופנים, במדור נעשה ניסיון לשלב ולהדגיש את הביאור בכל אחד מנוסחאות אלו ובמיוחד את ההשלכה בכל הקשור להבנת הסוגיות. מדור זה עצמו נחלק לב'

ה'חקירה' בגדר הפקר

זכות-קנין בדבר המופקר.

(לקו"ש חי"ב ע' 8 ובהערות, חלק ט"ז ע' 136 ובהערות, דבר מלכות בהר-בחוקותי תנש"א סעיף יב והערה 107)

א. בהבנת תוצאת פעולת ההפקר¹ ידועה חקירת האחרונים²: האם במעשה ההפקר בעל הבית רק מסלק את עצמו מהדבר, או שעל ידי פעולת ההפקרה "מקבלים"³ כולם

שבגינה האדם צריך לעשות מעשה קנין בבואו לרכוש חפץ. האם מטרת הקנין היא פעולה שלילית (רק) בכדי לסלק שייכות אחרים על החפץ ולפי זה כאשר ישנו דבר "שאינו לו בעלים ורק אדם אחד בעולם יכול לקנותו (מאיזה טעם שיהי'), אין צריך לעשות קנין, אלא נעשה שלו בדרך ממילא" (לשון הלקו"ש שם) ומתוך נקודה זו ממשיך להביא את החקירה הנ"ל ומוסיף כי מהלך זה יובן (רק) באם נאמר שאין גדר הפקר שאינו שייך לשום אדם בעולם, כי אם ששייך לכל אחד ואחד בעולם. כלומר החקירה הלזו היא שלב (שני) בהבנת מהות (הצורך ב)קנין [ולכן בסעיף ב' בפנים כאן נכתב כי אחד הנפק"מ מחקירה זו היא הגדרת ההפקר כפרט בסוגיית הקנינים].

ב. בלקו"ש חט"ז עיקר הדגש בחקירה היא על כוחו וגדרו של הפקר וגדר השתייכות הדבר לכל העולם בעקבות ההפקר.

ג. בדבר מלכות בהר-בחוקותי מודגש ומפורש כי החקירה שייכת רק לפעולת המפקיר מה פועל במעשה ההפקרה, אך אין לזה שייכות להגדרת הדבר המופקר. דהנה נתקשו רבים בסתירה הקיימת לכאורה בשיחה זו. דהנה עיקר כל מהלך השיחה

[1] כל האמור בסעיף זה הוא לכאורה בעיקר לדעת החולקים על קצות החושן סימן רעג סק"א, משום שלדבריו כל גדר וכח ההפקר הוא סניף מגדרי נדרים היינו התחייבות האדם על דיבורו ואינו שייך כלל לקנינים ויתבאר בסעיף הבא.

[2] בלקט הנחמד 'קובץ יסודות וחקירות' ערך 'הפקר' – 'בעלות על הנכס המופקר' הביא את מקורות חקירה זו רק מאחרוני האחרונים (הגאון בעל ה'צפנת פענח', הגרש"ש ותלמידיו הגר"ש רוזובסקי והגר"א עמיאל) אך לא ממקורות קודמים יותר. אולם לקמן בהערות נראה כי למעשה חקירה זו כמעט מפורשת כבר בדברי הרמב"ן בגדר הפקר בחמץ (וראה שער יושר (שער ה' פרק כג) בתחילת דבריו 'והנה בעיקר דין הפקר לא נתבאר בראשונים ז"ל מהו') ובלקו"ש חי"ב מדייק זאת בדברי אדה"ז. להלן נביא את החקירה לפי כל אופני הבנתה והגדרתה.

החקירה בתורתו של משיח:

א. בלקו"ש חי"ב נראה כי החקירה כיצד משפיע ההפקר על אנשי העולם הבאים לזכות בדבר, מסתעפת ושייכת לשאלה קודמת העוסקת בסיבה

בחלקה הראשון להגדיר שהמושג 'הפקר' (בשייכות למאמר חז"ל שהתורה ניתנה ב'מקום הפקר') "הוא מקום שאין עליו בעלות, לא בעלות של יחיד, וגם לא בעלות של רבים (כמו "רשות הרבים", רשות שהיא בבעלות הרבים), ובגלל שאין עליו בעלות יכול כל מי שרוצה לבוא ולזכות בו..." (ס"ב), ובסעיף יב ממשיך להרחיב את הביאור בדבר הבדל בין רשות הרבים להפקר ועד כה לא הזכיר כלום שגדר דבר המופקר הוא ש'שייך לכל אחד ואחד', ואדרבא להיפך, וביחס לתורה "שהקב"ה מפקירה, ועל ידי זה נותן רשות (וזכות קנין) ש"כל הרוצה לקבל יבוא ויקבל" ועל זה בהערה 107 מביא רק את צד החקירה שהפקר "הוא לא רק סילוק הרשות, אלא גם נתינת רשות וזכות קנין לכאור"א ליטול הדבר המופקר. כלומר שמדגיש שכל הדין אינו על 'דבר מופקר' אלא על מעשה המפקר.

החקירה בצפנת פענח:

א. בהלכות נדרים הדגש הוא על חלות מעשה ההפקרה של המפקר "אם ההפקר הוא שמסלק רשותו ממנו וממילא אין עליו שום רשות, או ר"ל שנותן רשות לכל מי שירצה שיכול ליטלה", כאן אין כל דיון ביחס לזוכה מן ההפקר והגדרת שייכותו לדבר (ואופן זה הוא כמבואר בדבר מלכות בהר-בחוקות).

ב. בהלכות מתנות עניים "יש ב' גדרים בהפקר, אחד שאינו של שום אדם ואחד שהוא של כל אדם". הדגש כאן הוא על התוצאה של הדבר המופקר בשייכות לכל אדם, אין כאן התייחסות למעשה האדם. (וענין זה מודגש בלקו"ש חט"ז).

ג. בהלכות מתנות עניים (נט, ג) נכתב בקיצור בהגדרת שייכות הדבר הנפקר לכל העולם, דיש בזה הבדל בין הפקר הנובע מירושת גר שבאופן זה הרי אכן "הוא של כל העולם" וההסברה: "כיון דכל אדם יכול לזכות בו מיוחד לך לא הוה", משא"כ בשאר סוגי הפקר כותב "אין לשום אדם זכות בו". כלומר שורש החקירה בגדר תוצאת ההפקר נובע מתוקפו של ההפקר. בנכסי גר שאין לו כל שייכות לאיש הרי שם אכן שייך לכולם, משא"כ בהפקר שהאדם מפקר (ואופן זה הוא ע"ד המבואר בלקו"ש ח"ב ובהערה 48. ונתבאר כבר ב'אוצרות' חלק ו' (עמ' 36-34).

החקירה בספרי האחרונים (הגרש"ש ותלמידיו):

א. שערי יושר (שער ה' פרק כג): בריש דבריו

חולק ותמה מאד על שיטת קצות החושן שהפקר הוא סניף של חובות קיום נדרים ולדבריו הפקר הוא פרט והסתעפות מגדרי הקנינים וההקנאה. ולכן שלב ראשון בהפקר הוא שנפקע רשות בעלים, אלא שכאן יש לעיין כיצד דבר נפקע מרשות בעלים ללא כל פעולה של קנין ולכן צריך לומר להיפך: דקודם כל ויסוד הדבר שהאדם מקנה את החפץ לכל, וכתוצאה מזה מופקע החפץ מרשותו ובלשונו "נראה לי דביאור הענין הוא דענין הפקר מחדש שני ענינים, יסוד ההפקר הוא שחל על החפץ דין הפקר שנתחד להשתמשות ולשליטת כל אדם, וגמר ההפקר הוא שלילת כח הבעלים ויתרונם על כל אדם והפקעת קנינים לגמרי" ושם מבאר לפי מהלך זה מחלוקת חכמים ורבי יוסי בנדרים בדין הפקר. עיי"ש. והיינו שבעצם לדבריו לא יתכן שיהיה חלות שם הפקר לולא שהדבר מתייחד להשתמשות ולשליטת כל אדם" וזה היסוד, ורק כתוצאה מזה נפעל גם הפקעת הבעלים. היינו שמכריע בחקירה רק כצד הב'.

ב. ספריו של הרב עמיאל (נזכר באגרת שנדפסה בלקו"ש ח"ב ע' 189):

הספק הוא בעצם גדר הפקר אם הוא סילוק רשות, כלומר דבר שאין לו רשות אדם כלל, או דלמא זהו גופא מהות רשות. כלומר דכמו שיש רשות היחיד, רשות הציבור, הכי נמי יש רשות הפקר, שהוא רשות כל העולם מעין דבר ציבורי (דרך הקודש שמעתתא ה' פט"ו). לדברי הרב עמיאל מהות הדיון הוא הגדרת החפצא של הדבר. ולא בשייכות להאדם המפקר כ"כ. בספרו המידות לחקר ההלכה (מדה יב החיוב והשלילה) ביאר זאת בעוד אופן ושוב על גדר הדבר בעצמו: "יש הרבה מושגים שאפשר להסתפק בהם אם הם מושגים שליליים או חיוביים. למשל, המושג הפקר, אם זהו מושג שלילי, כלומר, דבר שאין לו בעלות כלל, או מושג חיובי, כלומר דבר שבבעלות כל העולם כולו בכוח על זה וכל הקודם וזכה בו הוא מוציא את הבעלות בכח לבעלות בפועל".

[3] כך בלקו"ש ח"ב וחס"ז, כנ"ל הערה 2. כלומר לא שבעל הבית 'מוסר' להם במעשה ההפקרה, אלא שבעל הבית רק מסלק את רשותו ומתוך זה כשחפץ הוא ללא בעלים הרי כל בני אדם מקבלים את החפץ וכמפורש בלקו"ש ח"ב שם בארוכה, אולם בשיחת דבר מלכות בהר-בחוקות תנש"א הערה 107 נראה לכאורה כי לפי צד זה בחקירה הרי קבלת הרשות נעשית על ידי בעל הבית, כנ"ל הערה 2.

התייחס כ'לוקסוס' מיותר.

ה"ברזני אשר בקרבך" משנה הגדרות אף הוא. האם אחרית הימים שווה לטיול יומיים? לפארק מים? לטיסה בשמים?

במקרה וכך ה' ישמור, הנה לא מופרך שלא יגיע הליי לה.. וגם מחר וגם.. "מקסימום תידחה האטרקציה בשבוע, לא בוער". וכן, אין בכל פינה דחף להשליט את הופעתה חס ושלום, ואפילו, בסוף לתמוה: מדוע לחפור בנושא?

חברה, לא להתבלבל: ההתגלות הנכספת = אוויר לנשימה. אי אפשר אחרת!

כשם שהקפה אמש, מתחזק מחדש בבוקר שלאחריו בכוס חדשה, והחמצן ממשיך לזרום, ונש-ללת מכל וכל חשיבה שאפשר להשתמש בשאיפה הקודמת, כך, וקל וחומר שענייני גאומ"ש ובשורת הגאולה אמורים להשתנן בפנינו ללא הרף, לעדכן ולחזור עליהם אגין אנד אגין.

'רצון' ו'הסכמה' אלו של-בים בהירתמות האדם לדבר מסויים, ומהחילוקים שביניהם: אני מסכים לצאת לטיול: לאו דווקא שאתן לכך 250 ₪. אני רוצה לנשום: אלחם להצלחת יישום רצונותי.

הרואה גאולה כפינוק - מסכים להשקיע בה מינימלית, אך המסתכל לעברה כאל חיים ממש - רוצה וחפץ בהתממשותה, ויעשה כל שביכולתו.

לגמו מהקפה, והמשיכו:

הרבי שליט"א מלך המשיח מגלה כי צריך שהיהודי "יסכים" ויתירה מזו "ירצה וכריז שישנה הגאולה. הבנתי? אם רק ירצה - ברור שהוא יכריז!

העיקר שכל העולם יכריז יחי.

מקווה שהבנת 'מה אני רוצה' - שבוע של 'קורס גאומ"ש בהשתתפות מלאה.

"בהבאת הגאולה האמיתית והשלימה, אשר כדי שהקב"ה יפעל זאת בשלימות הוא זקוק (כביכול) להשתתפותו של כאו"א מישראל, ..שהיהודי יסכים, ויתירה מזו - שהוא ירצה וכריז, שישנה כבר הגאולה בפשטות.

(כ"ח סיון נ"א)

"סליחה, שכחתי קילו בחנות, נו נסתדר"..

בשבוע החולף קימץ ברזני את הגרמים שהחסיר ממנתו היומית של מוקי הסוס. התפוקה כמו גם גוון צבע פניו נשארו כשהיו, ומר ברזני החליט לאמץ את הפשלה לסדר שיטתי:

בחודשים הקרובים דולדלו הארוחות והגיעו ל-50% מהמינון הנדרש והראוי לסוס ממוצע, צעיר ובריא, חסון ואקטיבי. אדונו העסוק, שמח בראותו את שינוי עלויות צריכת החציר שהשתנה באופן משמעותי, וללא שימת לב התקדם צעדים נוספים, עד שלאחר כ-שבועיים של 5% חציר מהכמות הנורמאלית 'חתך' מוקי ועבר לאורווה שכו-לה סוס.

אז, במבט כואב, הפטיר מר ברזני בעצב: אויש, כמעט סיימתי ללמד אותו לעבוד בלי אוכל ופתאום הוא מת...

"בשורת הגאולה שיעור" נשמעה ההזמנה, "מי יכול להתחיל את השיעור" - זלמן ברוכשטט בסיבובו הבוקרי. "וואלה אני מכיר כבר את הספר הזה בעל פה. אולי נתכונן לתפילה ביתר רצינות, גם ככה קוראים בלי להסביר, שלא לדבר על 'אדיקות האידיש' שטרם מחודדת לי כדבעי". לגמתי מכוס קפה 770 בעונג ושם נפל לי אסימון.

ישנם השואלים: איך לא משעמם לך שוב ושוב לדבר על בוא הגאולה?! והלא אתמול ושלשום ובגיל 6 כבר חרשת על החומר?? הרי ישנם תחומים נוספים חשובים וקדושים בהם ניתן להגות יומם וליל??!

ובכן זוהי 'ברזני-דיקע קשיא' - החלפת המושגים "בסיסי" ו"אטרקציה". המזון נהפך למותרות, שני-תן לקצץ בהם כאוות האשראי. הוא איננו קולט כי כל הולך על ארבע חי וקיים מאותם סעודות אליהם

החייל

/ סיפורו של 'תמים'

/ אתגרי דור השביעי

פרק יט חלק שני

"דער סאלדאט... וואו איז דער סאלדאט... דביר דער סאלדאט..."

[החייל... היכן הוא החייל... החייל שלכם דביר...]

נירו לכם ניר... דביר? דביר קדשו..."

אלו היו מילותיו הראשונות של ר' חיים בער בהתוועדות, עליהם חזר שוב ושוב כשהוא תר בעיניו במטרה למצוא את דביר נגבי...

במשך כל אותה עת הביט בו המשפיע ר' זלמן במין פליאה לפשר ההתעניינות. אי שם בתוכו נפלה רוחו של ר' זלמן. "מכל התמימים ר' חיים בער שמע רק על דביר נגבי? הוא היום הסמל של עיבל...?" וכאילו שלא במתכוון הוא הביע בקול את פליאתו בפני ר' חיים בער "ס'איז דא אין דער ישיבה נאך סאלדאטען..."

ר' חיים בער שמע את הכאב שעלה 'בין השורות', הוא הביט בו עמוקות והחל לדבר. לרגע היה דומה כי המשקה עזב אותו והוא התנסח בבהירות:

"היה מעשה עם ר' שייאל בישיבה שלו בראשון לציון הנה הנם, היה איזה בחור שנתפס שהלך לראות את 'משחק העיגולים'... עבר יום, עברו יומיים ור' שייאל התעלם מהמעשה. הבחור היה בטוח שר' שייאל לא יודע ולכן אינו קורא לו.

אך כעבור יום נוסף קרא לו ר' שייאל. מיד כשהבחור נכנס, פקח עליו ר' שייאל זיינע צווי טיפע אויגן [את שני עיניו החודרות]. "לרגע קולו של ר' חיים בער נשבר. דמעה אחת התגלגלה מקצה עינו. דומה היה כי דמותו של ר' שייאל נצבת כעת מולו. הוא נאנח,

דפק בחוזק על השולחן ואמר באנחת-געגועים "איי ר' שייאל... איי ר' שייאל. היה שם פיקח אחד ור' שייאל שמו... מ'דארף זאגן לחיים...!". חיש קל כעלם נעורים מיהר המשפיע ר' זלמן למזוג לכוסו של ר' חיים בער והזכיר לו כי הוא באמצע סיפור... אך ר' חיים בער לא המשיך. "אתם יודעים מי למד בישיבה של ר' שייאל? עולים חדשים סחופים ודוויים שלא היה להם איפה ללמוד, ביחד עם כמה תלמידים שהיה להורים שלהם 'חוש' לאמת. אה, האמת תהא נעדרת" - - -

הוא התבונן בפני ר' זלמן. לגם מכוס הלחיים, תפסו בזרועו ואמר לו: "ר' שלמה חיים איז געווען א אמתער מחנך, א אמתער עובד השם! דאס איז א זיכערע זאך! הרעבע זאל גיזונט זיין עצמו אמר את זה כמה וכמה פעמים...! אבער... אבער ר' שייאל איז מער ניט ווי איינער... [- ר' שלמה חיים היה מחנך אמיתי, עובד השם אמיתי, זה דבר ברור. הרבי שליט"א בעצמו אמר זאת כמה פעמים, אך כמו ר' חיים שאול... הוא היה יחיד ומיוחד...]."

ר' חיים בער שקע לרגע בהרהורים והמשיך לספר, אך הפעם הוא החל לדבר בעברית תקינה ושוטפת כשהוא מביט לעבר התמימים:

"כשאותו בחור פסטוניק נכנס, אמר לו ר' שייאל: בחור'ל לך תביא חומש בראשית. ר' שייאל פתח בפרשת ויחי וביקש מהבחור שיקרא לו בטעמי הנגינה את פסוקי ברכת 'עקב לבני יוסף - מנשה ואפרים. הבחור רעד כולו... אך ר' שייאל האץ בו לקרוא ודווקא עם הטעמים. כאשר הבחור הצליח לפתוח פיו והגיע לפסוק "ידעתי בני ידעתי", עצר אותו ר' שייאל והחל להקיפו בשאלות ותמיהות על פשר כפל הלשון 'ידעתי בני ידעתי' כשהוא חוזר אחריו את טעמי המקרא. הבחור עמד נבוך, ור' שייאל המשיך וענה:

שהוא מנוכר, שהוא מתעלם מרגשות, שהוא 'מצטט' חסידות, עכשיו לראשונה הוא הבין כי גם ר' זלמן מתוועד ברגש, אך עם בני גילו. עכשיו המשפיע הנוקשה ר' זלמן יושב ומזיל דמעה ביחד עם ר' חיים בער שלא פוסק מלזעוק בטעמי המקרא "ידעתי בני, ידעתי!"

אך משהו העיק ללייבוש.

אבא.

ממש באותו זמן גם פיניע קופרמן התבונן במחזה, אך ממרומי גילו. בכל אותה עת לא פסק פיניע לומר 'לחיים' שוב ושוב ושוב כשהוא עובר בין הבחורים ומברר 'איפה דביר... איפה דביר...' ה'לחיים' שאבא לוקח העיק עליו. אמא אומרת שאבא מסובך עם עצמו, הוא היה רוצה להיות משהו אחד אך... כיום הוא סתם עוד בעל משפחה בשיכון ולכן בהתוועדויות במקום להתעלות הוא יורד עם משקה... אבל? מי אומר שאמא צודקת? הרי פסיכולוגיה זה שקר! שקר! גמור! חסידים לוקחים משקה. טוב, נכון בדור השביעי אין כבר ענין המשקה כלל, אך בכל זאת אבא התחנך על ברכי הדור השישי במונטריאל... בכל זאת לקחת משקה בפארבריינגען זה א חסידישע זאך. טוב, זה לא רצון הרבי שליט"א, אך זה עדיף על כלומניקים שהולכים מיד אחרי מוסף הביתה עם נשותיהם ונכדותיהם...

כל המחשבות המבלבלות-מייסרות על אבא עברו במוחו של לייבוש והוא לא שם לב כי אבא עומד על השולחן בהתוועדות וצועק מנשמתו:

"ר' חיים בער, אני לא מאמין כזה לשון הרע על ר' שייאל... "הזאת נעמי?" זה לא ר' שייאל! ר' שייאל לא חיצון שיגיד שטויות כאלה...!"

ברגע שפיניע הוציא את המשפט האחרון מפיו, נעמד ר' חיים בער וצעק "פיניע, ברית הלשון כנגד ברית המעור... כך אתה מדבר על ר' שייאל...?", אך

יעקב אבינו לא ראה את יוסף בנו שנים רבות. במשך כל זמן זה עבר יוסף הצדיק דברים רבים ולפתע מגיע יעקב. יוסף לא ישב עם אביו לספר לו כל מה שעבר, אך לפני פטירתו יעקב קורא לבנו ואומר לו... יד... קולו של ר' שייאל התרגש והחל לקרוא בקול:

"ידעתי בני! אה! ידעתי עליך הרבה דברים שאני רוצה לדעת ושאתה רוצה שאני ידע עליך... דברים טובים ומשמחים. 'ידעתי בני' לשון שמחה! אבער..." וכאן הנמיך ר' שייאל קולו, הביט לתוך עיניו של הבחור המפוחד ואמר בלחש "ידעתי", ידעתי גם... דברים שאני לא רוצה לדעת עליך... ושאתה לא רוצה שאדע עליך... 'ידעתי' גם את הדברים האלה", ובאומרו זאת אמר לבחור ההוא, כעת צא מן החדר ותחזור לסדר הלימוד" - - -

הזאל כולו שתק.

ר' חיים בער הביט בפני ר' זלמן ואמר במנגינת טעמי המקרא: "ידעתי ר' זלמן ידעתי... יש בתומכי תמימים עיבל דברים טובים... ס'איז דא גוטע תמימים וואס לערנען און דאוונען... ידעתי בני על ההצלחות של עיבל. אבער... אני יודע כמה קשה לעבוד בחינוך... ידעתי את הרגעים האלה שר' זלמן מרגיש שטוב מותי מחיי... כאשר תמימים סובלים... מיצר הרע, מבעיות במשפחה, מנמיכות רוח של עצמם... מנפש... מגוף... בחורים שבישיבה קטנה פרחו... נראה לרגע שנובלים בשיעור ב' ישיבה גדולה... עינים עצובות, פנים מנוכרות..."

ידעתי ר' זלמן ידעתי כל מה שדביר נגבי עובר עכשיו... ובכל זאת יוסף הוא המשביר בר בכל הארץ... דער רעבע זאל גיזונט זיין זאגט שה'שיעור' של חינוך זה עד שיהיה 'הזורעים בדמעה'. בלי 'דמעה' אין חינוך...! אין ברינה יקצורו! אתה שומע ר' זלמן?!"

לייבוש קופרמן היה מהופנט. הוא לא הסיר לרגע את מבטו מ... המשפיע ר' זלמן! תמיד היה נדמה לו

על אבא, על הבית והאווירה בה גדל ב'כרמים'. שוב ושוב חלחלה בו מחשבה עתיקה כי הבית בכרמים היה מלא באיזה תום ופשטות פנימית שכיום הוא לא מוצא זאת אפילו ב...

חב"ד - - -

הדבר הזה זעזע וערער את בטחונו באמת המוחלטת.

דווקא על השיחה האחרונה הזו ר' חיים בער לא הגיב מאומה. הוא רק הקשיב. הרגיש.

הפעם הוא הגיע לישיבה להשלים את השיחה הזו, מול כולם. כשדיבר בהתחלה על 'ידעתי בני ידעתי' הוא בעצם התכוון לדביר, אך ההשגחה האלוקית של תומכי תמימים הפנתה את הדברים בסופו של דבר מול המשפיע ר' זלמן ולא לדביר. ר' חיים בער לרגע קלט כי ההשגחה האלוקית שמחליטה היכן כל תמים יצמח, הביאה לכך שבדיוק את

אותן חוויות ותחושות שעוברות

על דביר, ממש באותה

עת הן עוברות גם על

המשפיע ר' זלמן.

"הנהלה זה ענין

אלוקי לגמרי...

כשמשפיע לא

במיטב כוחותיו,

המשפיעים עמו

איתו, כשמשפיע

נמצא במרירות,

המושפעים מגיבים

בהתאם", הרהר ר' חיים בער

במין חצי חרדה. אפילו הכאב-

לב של פיניע קופרמן משפיע באופן בלתי

נתפס על חבר החדר של בנו - דביר נגבי. "הכל כאן

אלוקות, גם סידור חברי החדר ומשפחותיהם. פיניע,

ר' יודל, ר' זעליג, לייבוש ודביר נגבי כולם בתוך

פסיפס אלוקי שמפגיש ביניהם ומגדל את הצמח

החדש הזה למען שליחות חייו. אולי בעצם גם ר'

שייאל בעצמו אמר את הדברים לתלמיד שנפל, אך

אי שם בתוכיותו הבין בחושיו החדים כי ה'ידעתי

בני ידעתי' קאי גם על ישיבתו שלו בעצמו..."

כל המחשבות הללו עברו לר' חיים בער בעיצומה

של ההתוועדות. בכל אותה עת הזאל שתק, ר' חיים

בער עצמו היה עטוף בדמעות שנזלו ללא הפוגה...

אולי השקט סביב העירו ממחשבותיו, לרגע הוא חש

בושה קלה, הוא הפנה את מבטו לצופונו של הזאל,

הביט בתמונתו של הרבי מלך המשיח שליט"א, מילא

פיניע כבר היה בעננים. "אתם לא הבנתם מה ר' שייאל אמר. ר' שייאל אמר כי שתי ה'ידעתי' הם אחד ממש! זה יחידה! כל התמימים יקרים שביקרים! ר' שייאל אומר עכשיו לדביר נגבי שכל מה שאתה עובר עכשיו לעומת איך שהגעת בשיעור א' עם מרץ והתלהבות הכל דבר אחד ממש! ממש! זה חייל! לא משנה מה מי ואיך דאס איז דער זעלבער 'ידעתי' דער זעלבער 'אתה' קודם שנברא מציאות של העולם בעולמו של דביר נגבי און דאס איז דער זעלבער 'אתה' לאחר שנברא העולם והסתר על דביר נגבי!"

"פיניע", קרא לו ר' חיים בער, אתה מדבר על דביר נגבי או על עצמך?... את הדרשות המיואשות האלה... אני שומע ממך בשבתות בשיכון, כאן זה תומכי תמימים...

*

דביר נגבי.

לא כולם ידעו כי ר' חיים

בער לאחרונה ישב

זמן רב עם דביר.

מיטיבי לכת

יכלו להבחין

כי אותו דביר

נגבי האגדי,

חייל המלך,

שדמותו של

המשפיע ראובן

דונין היתה בשבילו

הסמל בה"א הידיעה

לאמת בלתי מתפשרת

ולנחרצות עד קצה האחרון, החל

לאחרונה להיסדק...

כאזון קשבת הוא מצא לעצמו דמות חדשה. ממש לא

ראובן דונין... - ר' חיים בער, בפניו היה יושב ומספר

את כל העובר עליו. במטבח הקטנטן בשיכון יושב

ר' חיים בער לילות שלמים עם דביר ו... מקשיב.

בתחילה דבריו של דביר נסבו על דמויות של אישים

חסידים שכאשר התקרב ליהדות היה בטוח כי הם

מלאכי עליון וכיום הוא מוצא בהם פגמים. הדבר

הזה הקשה עליו מאד ומשהו באמון ובתום הפנימי

בו החל להתקלף... ר' חיים בער כיוון את הדברים

לכך שבעצם דביר לא מרוצה מעצמו, אך הנפש

הבהמית מגינה עליו ומשליכה זאת על אחרים.

לאחר מכן דביר שוחח עם ר' חיים בער על אמא,

שלה?... הרי בלי הירידה של יוסף למצרים לא היה מתן תורה! הרי נקודת השיחות והמאמרים של י"ג אייר' כל כולם עוסקים תמיד באותו 'ידעתי' השני... ושם מוסבר שדווקא בירידת יוסף למצרים התגלה כי אין כלל מציאות לנבראים! והירידה של יוסף עצמה היא חלק מגאולת מצרים...! [הערת מערכת החייל: ראה ד"ה קדושים תהיו - קונטרס י"ג אייר תנש"א, שיחת סיום השבעה של י"ג אייר תשי"ב - לקו"ש חכ"ז הוספות לי"ג אייר, ועוד הרבה].

ר' יודל החטיף מבט לעבר תמונתו של הרבי מלך המשיח שליט"א ולרגע עבר בו רעד "היינו שגם בקודש הקדשים של י"ג אייר יש את שני הידעתי? - - -

ר' יודל החל לחוש בראשו בפועל ממש מעוצמת המחשבות הללו. הוא לרגע הרים את עיניו, ולשניה נפגש במבטו של יהודה'לה הולך רכיל...

"רגע... גם יהודה'לה הולך רכיל יש אצלו ידעתי בני ידעתי", ניסה ר' יודל להתעלות מעל רגשותיו הכאובות, "גם הוא בעצם אברך חסידי... אך יש לו גם ידעתי' אכזר ורע... אז למה אני מדגיש אצלו רק את החסרונות?... לא! לא! יהודה'לה הוא רע בעצם! מה הוא רוצה מהתמימים בעיבל שהוא לא מפסיק לדבר בגנותם בכל הישיבות...".

לאחרונה ר' יודל שמע שמועה נוראית ולפיה יהודה'לה הולך רכיל שלח את אחד ממושפעי לשכנע את דביר נגבי שעדיף להתגייס לצה"ל מאשר ללמוד בעיבל "בצה"ל לפחות תעשה באמת מבצעים ותביא לקידוש שם חב"ד כאשר תהיה קצין קרבי עם כיפה יחי אדוננו, בעיבל אתה רק מתנוון...".

רעד כעוס בלתי נשלט מילא את ליבו של ר' יודל. הוא הרים שוב את עיניו, ושוב מבטו של יהודה'לה הביט בו. אבל משהו בעיניו היה נראה מתחנן.

ר' יודל לא ידע כי גזירה מדכאת ומזעזעת פקדה את יהודה'לה הולך-רכיל. תינוק נולד לו, אך... ר' יודל לא ידע כי יהודה'לה נסע במיוחד לר' חיים

כוסו וזעק בקול לא לו "רעבעע לחיים רעבעע... דער רעבע זאל גיזונט זיין, דער רעבע זאל האבן נחת פון אלע סאלדאטן... פון...".

לרגע הוא רצה לנקוב בשמו של דביר... אך... בעצם למה דווקא דביר? גם לייבוש קופרמן הוא סאלדאט. גם יענקי הניג ורועי יצחקוב.

לייבוש ה'עיתונאי' סקר במבטו את הזאל ונתקל במבטיו של ר' זעליג. מצחו הגדול של ר' זעליג לימד כי הוא בעיצומה של התבוננות אישית. הוא לומד דבר מתוך דבר ב'ידעתי בני ידעתי'. "אולי בעצם הידעתי הראשון זה ה'רצוי' איך כל תמים רוצה להיות לפי הספר, וה'ידעתי' השני זה ה'מצוי' - מה שקורה בפועל..." הוא הביט שוב לעבר ר'

חיים בער והרהר על מה שר' מענדל היה אומר 'מי ששומר על החושים שלו במחשבה דיבור ומעשה יש לו חוש ברוח הקודש'! כל מה שר' חיים בער מדבר עכשיו הוא הדבר הנכון בזמן הנכון במקום הנכון...".

ההתעוררות הורגשה באוויר, והזאל כאילו מאליו החל לנגן את הניגון של ר' חיים בער הגדול מקרמנצ'וג, חוץ מ... ראש הישיבה ר' יודל שישב מכונס ומהורהר.

בואו של יהודה'לה הולך-רכיל לשיבה ביחד עם הידעתי בני ידעתי' ואיזכורו של דביר נגבי יצרו בתוכם איזו תרכובת מחשבתית-רגשית

מתקתקת. ה'משקה' לא היה לידו, כך שהכל התנקז לתוך מוחו העצום. וכמו בעת הכנת שיעור, אט אט דברים החלו להתבשל עם תבלינים נשמתיים-שכליים:

"בעצם הידעתי בני ידעתי' זה כל חסידות, זה כל תורת החינוך, זה כל עיונא. יש 'דעת עליון' והוא מראה משהו אחד על הסוגיה, על התמימים, על מציאות הנבראים, ויש 'ידעתי' אחר של 'דעת תחתון' בו רואים חסרונות, יש לו קושיות, יש לו נפילות.

בעצם, אולי הפוך?... אולי בעצם הידעתי עליון' היא זו שיוצרת אצל האדם את אותם תקופות של נפילות ומורדות וחוסר הבנה מצד הבלי גבול

בער לבכות בפניו וזה אמר לו "לנסות פעם אחת לומר לחיים עם 'ר' יודל בעל יסורים'..."

עכשיו הוא כאן. מנסה לצאת ממחלתו. מגלגל עיניו הבלשניות וסוקר את 'קבוצת ה'עיבלניקס' כלשונו הצינית בדרך כלל. "מי בכלל לומד שם", נהג לומר בעבר. אלכס לנסקי, דוידי סגל, רועי יצחקוב, יענקי הניג ומעל כל הטיפוסים הללו כרזת 'מבצע תוך' המזורה עם דמותו הדמיונית של השאגת אריה מול אדמו"ר הזקן.

בימים כתיקונם הוא כבר היה עושה 'מטעמים' מכל סוגי התמימים הללו, כשהוא 'מתוועד' בערמומיות חסידותית עם תמימים צעירים ומשחיל להם לא במתכוון את גנותה של 'עיבל' ורבניה, אך עכשיו מנגינת ה'ידעתי בני ידעתי' חלחלה במבועי הלב של יהודה'לה וניסתה לשחוק חלקיק אבנית דקיקה בקשיות הלב ממנה נובע 'המעין השחור' הרכילותי-חולני שלו.

הזאל של עיבל נראה לו לרגע במבט שונה. משהו לא מתוחכם באנשי הצוות ואצל הבחורים, איזו נאיביות-ליובאוויטשאית חסרת עורמה שובת-לב מביני מדע. בשעתו כאשר יהודה'לה הסתובב עדיין בעיבל אמר לו פעם 'ר' זלמן כי כל סניפי תומכי תמימים ברחבי העולם יונקים משני המרכזים היסודיים שהיו בעבר בישיבה - הבסיס בליובאוויטש שבליובאוויטש עם המשפיע עובד-אלוקים התמים 'ר' חנוך הענדל והסניף בשצעדרין עם המשפיע המשכיל הנודע החסיד 'ר' שמואל גרונם. "ר' יודל", לחש 'ר' זלמן ליהודה'לה, "הוא באמת למדן, אך במהותו הוא תמים כמו 'ר' חנוך הענדל..."

עכשיו הוא יושב ומנסה להאמין בדברים, אולי תהיה לו ישועה פרטית מאמונה זו... רק דבר אחד ניקר במוחו: איפה דביר נגבי?...

* * *

במשך כל אותן שעות דביר נגבי לא היה בישיבה. למעשה הוא מחסיר הרבה בתקופה האחרונה. הסיבה הרשמית - הוא סועד את סבא בטיפול נמרץ בתל השומר, אך אי שם בתוכו די נוח לו התקופה הזו. משהו ב'אינקובטור' הישיבתי החל להעיק... מונחים רפואיים האופפים אותו בטיפול נמרץ החלו להחליף את המונחים הצבאיים שהיו שגורים על לשונו עד כה. "משפיע הוא רופא, מדריך הוא סטאז'ר, נגלה זה חיסון, עיונא זה אינפוזיה, חסידות

זה מכת חשמל, התמימים הם האחיות והחולים הם עמא דבר במבצעים... 'מטופלי המלך' כינה אותם... הרבי מלך המשיח שליט"א הוא הנשמה, כוח החיים! והישיבה עצמה? 'אינקובטור'!". באחת הלילות חסרי השינה הוא שמע רופא מסביר לאמא בוכיה את הסיבה שתינוקה יישאר עוד חודשיים ימים באינקובטור "כשמישהו יוצא לעולם לפני שגופו מוכן לכך אנו מייצרים עבורו עולם מלאכותי שיגן עליו מפני העולם מבחוץ...". דביר התבונן בדברים ומתוכם גזר גם על התמימים. גם התמימים יוצאים לעולם עם רצונות, עם אמונה ולהט בלתי רגיל, אך עדיין הם בגיל ההתבגרות, רגשותיהם לא מאוזנים וכח שכלם עדין, לכן הישיבה היא האינקובטור [הערת מערכת החייל: ראה אגרות קודש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א כרך כב עמוד שמ: ובפרט בדורנו דרא דעקבתא דמשיחא, אשר תפקיד הישיבה הוא לא רק לימוד התורה כי אם - ועיקר - חינוך על יסודי התורה והמצוה, חינוך פנימי ואמיתי, אשר לא יחת מפני כל רוחות שבעולם (ל' העלם והסתר) ויעמוד בפני כל נסיונות].

בשבוע האחרון החלה להתבשל במוחו מין מחשבה שייתכן מאד והוא כבר 'בשל' ויכול לצאת מהאינקובטור הישיבתי. הוא כבר תיכנן כמה תוכניות וחשב לשוחח עליהם עם 'ר' חיים בער, אך מוצאי יום הגדול והקדוש הנוכחי גילה לו כי הוא רחוק מאד...

לפנות ערב כאשר דביר תכנן להגיע להתוועדות בישיבה, נחת אצל סבא בטיפול נמרץ קרוב-רחוק-קרוב שגר תקופה ממושכת בחו"ל. לפי סבר פניו וצורת הילוכו דומה היה לדביר כי אדם זה הינו בגיל העמידה, אך לאחר דברי ברכה נימוסיים התברר כי הוא נושק כבר לגיל השמונים! חיים גורליק שמו.

כבר ברגע הפגישה חיים גורליק שם עין רעה על דביר. במקום לחיצת יד נימוסית, הצביע לעבר הדגלון ואמר במין ניגון לא ברור 'ממספרים אתכם כמו פרות ברפת? אה שלא תברחו...' הוא הביט על הכובע והחליפה והוסיף "לא מספיקה כבר הכיפה צריך גם ביגוד אסירים של חליפה דהויה?... אה, גם זה כדי שלא תברחו...". דביר בחר לשתוק בהתחלה והמשיך ללמוד רמב"ם, אך חיים גורליק לא הפסיק, "אם הרמב"ם היה חי היום הוא היה גדול המתנגדים לדרכה של חב"ד המשיחיסטית... הרמב"ם היה נאור...". דביר לא הצליח להתאפק והגיב "הרמב"ם היה והינו חב"דניק והוא היחיד שכתב את הפרקים הכי חזקים על מלך המשיח

דביר הביא לתוך עיניו של חיים גורליק ומשום מקום הוא פלט:

"אתה יודע מה חיים? ראית פעם את הבסיס של חיילי המלך?... זה כמו אינקובטור, אולי זה טיפול נמרץ של החיילים... אני יעשה איתך עסק, אתה תבוא עכשיו איתי לשיבה, תשב בהתוועדות ואני?..."

לרגע דביר נתקע. באיזה רשות חייל מקבל אישורים לעשות סיכומים עם משהו מבחוף?... אך מיד הוא הוסיף: "אני יכתוב למלך את כל מה שדיברנו ואשאל את דעתו..."

*

אחד בלילה. ר' חיים בער כבר חצי מעולף, כמוהו גם פיניע קופרמן. המשפיע ר' זלמן מתוועד, ר' זעליג מקרב-מפספט-מנשק-צובט, ור' יודל יושב עם יהודה'לה הולך רכיל ומשוחח - - - חלק מהבחורים רדומים, חלק משלימים רמב"ם ומיעוט מקשיבים לר' זלמן.

לתוך אותה אווירת 'פסק-זמן' התוועדות נכנסו חיים גורליק ודביר נגבי.

דויד סגל קלט אותם בחצי מבט וכבר אץ רץ להצמיד כיפת יחי ענקית לראשו הקרח של חיים גורליק. לרגע אחד דביר חשש, אך הוא הגניב מבט וראה כי חיים כזקן ורגיל חבש את הכיפה בלי כל תהייה ופקפוק. ר' זלמן מיד מזג חצי כוס 'לחיים' לחיים גורליק והנה חיים כזקן ורגיל ברך 'שהכל' בהברה אשכנזית-אידישאית ולגם את הכוס עד תום.

משהו כאן לא היה ברור לדביר. "בטיפול נמרץ הוא היה נדמה כשונא ועויין והנה רק נכנס לאינקובטור והוא כזקן ורגיל... זו הצגה...?".

המשפיע ר' זלמן החל לדובב את חיים גורליק וזה האחרון נענה לאתגר. הוריו מרוסיה היו צאצאים למשפחה חבדי"ת, אך אף הם עצמם כבר לא היו חסידים במלוא מובן המילה, אך שרויה לא אכלו בפסח... בביתם היתה תמונתו של הוזה המדינה ליד תמונת אדמו"ר הזקן... [הערת מערכת החייל: רח"ל ורח"ל].

וסימניו". מאותו רגע נפתחו כל חרצובות לשונו של חיים והוא גרר בשתלטנות פסיכולוגית את דביר לויכוח שנמשך שעות!

זה התחיל מאבולוציה וגיל העולם, המשיך לידיעותיהם של חז"ל בעניני הטבע, ומשם לאיפה היה אלוקים בשואה ושוב לחז"ל ותורה שבעל פה ואז הכל התנקז למשיחיסטיות...

בתחילה דביר זלזל בחיים גורליק, אך אט אט הוא גילה כי ידיעותיו מקיפות תחומים מגוונים, ודת ודתיים מעסיקים מאד את עולמו הפנימי. גם את הניואנסים בתוך חב"ד חיים הכיר. הוא ידע לתאר את ההבדל בין בתי חב"ד בתאילנד להודו, בין כיפת יחי גדולה לכיפה שחורה פשוטה, והכל עם ארס, עם הומור משוח בכאב יהודי... כמה שדביר ניסה לעצור, הרי כל משפט שלו פתח נושא ועוד נושא... אותו קרוב ניסה להסביר כי המשיחיסטים הם

ההתפתחות הכי מדויקת באמונה בא-ל אחד ואמונה עיוורת [הערת מערכת החייל: עפ"ל] בחז"ל. "אני אומר להם בבתי חב"ד בתאילנד שהם סוג של מזוייפים, משהו בשלשלת השתבש אצלם. יהודי דתי בשנות האלפיים אמור להראות כמון..."

לרגע דביר חשב כי חיים ירפה, אך רק עכשיו הוא הבין כי כל זה היה רק הכשרה להמשך:

"דביר, סבא נמצא על ערש דווי, אם אתה רוצה שהוא ילך לעולם שכולו טוב עם חיוך תבטיח לו שתתגייס לצה"ל... הסירוב שלך להתגייס הוא הביטוי הארסי של האמונה שהכל יסתדר מלמעלה... לכן דווקא המשיחיסטים לא מתגייסים [הערת מערכת החייל: אמן] זה נובע מהשקפה צרופה של התנתקות והתעלמות מהמציאות..."

אחרי שלש שעות דביר חש מותש, לא מהויכוח, אלא מדברים שהחלו לחלחל לתוכו - - -

הוא עצם את עיניו, צייר את תואר פניו הקדושים ואמר: "המלך, אני דביר חייל המלך..." לרגע הוא הביט סביבו ותיקן "המטופל של המלך...". "אני צריך כוח... תן לי את התרופה הנכונה עבור חיים..."

ראשי תיבות נשי"א..."

היה זה ר' יודל שרק עכשיו החל להתוועד.

"במאמרים מוסבר כי על ידי זה שיעקב ירד למצרים, הוא פעל את ה'ראובן' ושמעון סלקין'... הנה אתה ר' חיים הסיבה שהגעת לפארברענגען הייתה בעקבות הקושיות, ומאיפה נבעו הקושיות? מהתמונה של ה'שקץ' תשקצנו' ליד תואר קודש הקדשים האלטער רבי... ולמה הם שמו את התמונה?... כי הם חשבו ש'אלוקות בהתחדשות ומציאות בפשיטות'... ולמה הם חשבו ש'מציאות בפשיטות'?... כי הם לא התבטלו לרבי נשמתו עדן ולרבי ריי"צ... ולמה הם לא התבטלו?... אה?..."

חיים גורליק הביט בתמהון בר' יודל המתלהב, אך הלה לא שת ליבו לזה. ר' יודל נעמד והחל להסביר כמו בשיעור כללי:

"אתה יודע למה הם לא התבטלו?... יש כאן השגחה פרטית! על ידי שהם לא התבטלו, הם חשבו ש'עולמות בפשיטות ואלוקות בהתחדשות' ועל ידי שחשבו כך, שמו תמונת שקץ תשקצנו ליד קודש הקדשים ובגלל התמונה היה לבנם חיים קושיות על הבחיר שבאבות... - ומה קרה בסוף... בגלל כל זה חיים גורליק הגיע להתבטל למלך המשיח שליט"א! זה ידעתי בני ידעתי... שתי הידיעות אמת! אחד ממש! אתה כאן בבחירתך החופשית לגמרי, אך תדע שהקב"ה מוביל אותך על כל צעד ושעל... כאן בתומכי תמימים חיים זאת, ומכוח זה יש חיות לעולמות! כל ארץ הקודש וכל ההגנה עליה זה רק מכוח חיילי המלך, הם אפרים ומנשה! אלוקות בפשיטות ומציאות בהתחדשות..."

בכל אותם דקות שר' יודל זעק, הזאל כולו שתק-ספג, רק אחד התבונן בפחד - חיים גורליק בעצמו. הוא התקרב בחשש לעבר ר' יודל, הביט לתוך עיניו ואמר בפחד נרגש:

"איך קען דיר... אני יודע מי אתה... עכשיו אני יודע... אתה... אתה הבן של החבר החב"די של אבא... אתה בנו של 'ממקה סוחר' מלנינגרד?..."

ר' יודל בהר"ר מענדל - - -

המשך יבוא...

חיים בשנות העשרים שלו למד בבית מדרש לרבנים מבית מדרשם של רבני גרמניה, שם הכיר את היהדות יותר לעומק, ומשם הדרך להתרחקות-עומק היתה מהירה. בשלב מסויים הוא הגדיר את עצמו קונסרבטיבי והיה ידיד של מר הרברט וויינר, זה האחרון ניסה להכיר לו את עולמה של חב"ד, אך יחסה של חב"ד לציונות דחה אותו. "למדנו יחד תניא ו... [הערת מערכת החייל אף שבין יהודים לא אומרים להבדיל הרי בין ספרים של קודש הקדשים לחולין שבתחתית החולין אומרים להבדיל בין טמא לטהור] כתבי י.ל גורדון..."

'לחיים' נוסף ועוד ניגון וחיים גורליק הרגיש די בבית. אך משהו אחד משך את תשומת ליבו וטשטש את ריכוזו - דמותו של ר' יודל. משהו בקלסתר פניו הזכיר לו משהו, אך הוא לא יכול היה להיזכר מה בדיוק. היה נדמה לו שאולי זה ה'משקה' והוא המשיך לשוחח עם ר' זלמן שחזר וביקשו לומר משהו בפני התמימים "תאמר ענין מהילדות שלך שעוד היית טהור..." "אט-אט הסירוב התאדה באדי המשקה והוא פנה אל התמימים ברגשיות-מבולבלת:

"כשהייתי נער אהבתי קדושה... הייתי יושב בחדר הגדול ומביט הרבה בפניו של האלטער רעבע... ומדמיין אותו יושב לידי... אך כשהייתי חוזר לבית הספר היו לי קושיות על התורה... אני זוכר שכשאבא היה מברך אותי בערב יום כיפור 'שימך אלוקים כאפרים וכמנשה' הייתי מרים ראשי מידי ואומר: "מנשה הוא הבכור... זה טעות..." אבא היה מאושר מבנו הגאון... אך יום אחד שמעתי את אבא מספר זאת לאחד מידידיו הטובים... חבד"י חזק. באחד הפעמים כשאבא וחבירו ישבו בבית יחד, קרא לי אבא ואמר לחבירו 'תראה איזה תלמיד חכם הוא יצמח... תמיד יש לו קושיות...'. עד היום כשאני..."

קולו של חיים נגדע. "אני זוכר עד היום את התגובה של חבירו של אבא:

'תשמור על בנך... קושיות זה סימן לא טוב... א שאלה איז טרייף'!... לשאול על יעקב אבינו קושיות?..."

דמעה גדולה זלגה מעיניו של חיים ועוד אחת... "הנה חבר של אבא צדק..."

חיים השתתק והציץ לעבר היושבים לידו ומבטו נפל שוב על דמותו של ר' יודל ושוב משהו בתוכו נרעד...

"לחיים ר' חיים... לחיים!... כל יהודי קשור ליעקב אבינו... זה שזרעו חי כי יעקב חי. בפועל ממש! זה הרבי מלך המשיח שליט"א, ניצוצו של יעקב אבינו

ליצא למלחמת בית דוד
החייל:

דרשו ה' ועוזו

בזבז ה' אוצרות'

תורתו של משיח על מסכת פסחים

**להתמימים חיילי בית דוד 770 - בית משיח:
בימים אלו הגיעו מעבר לים עותקים בוזדים של החוברת המפורסמת
'אוצרות' - תורתו של משיח על מסכת פסחים' - חלק א'.**

החוברת שנערכה לאורך תקופת החורף מכילה
סקירה מקיפה מלווה בהערות בכל תורת כ"ק אד"ש מה"מ שליט"א
על מסכת פסחים - הנלמדת בשנה זו בשיבות תומכי תמימים,
ומחולקת לשמונה הסוגיות המרכזיות של המסכת:
"המשנה - שם המסכת", "איסורי הנאה", "ביטול חמץ" (א),
"ביטול חמץ" (ב), "גדרו של 'עפר'",
"הפקר - הקדמה", "הפקר בדעת האדם", "הערות קצרות".

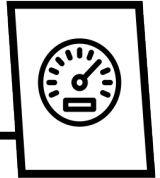
כל הנ"ל ערוך בטוב טעם, בשפה רהוטה ובכלי מפואר,
על ידי חברי מערכת הערות התמימים ואנ"ש,
בליווי הערות, עיונים, והוספות של הר"מים שי'.

חוברת חובה לכל תמים הלומד את המסכת וחפצה
נפשו בלימוד שיטת כ"ק אד"ש מה"מ בעמקי סוגיות מסכת פסחים

**ניתן להשיג את החוברות (נמות מצומצמת ביותר!)
אצל נציג המערכת בבית חיינו - הת' מענדי פרידמן (קבוצה ע"ט)
טלפון: 7708842752**

או בהמייל דמערנת החייל HACHIALRASHLATZ@GMIAL.COM

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

הרי לנו כבר אחד מראשוני האחרונים שמתאר מנהג שהיה קיים בזמנם 'שנופל אחד לתוך הפתח' כהמחשה לביאת המשיח! ובדבריו אין פרטים נוספים על מנהג זה, אך כעבור כמה עשרות שנים, כתב בעל החוות יאיר בספרו 'מקור חיים' (שו"ע סימן תפ) ערעור על המנהג, ומתוך דבריו אנו יודעים יותר על משמעו:

"מה שנוהגים עבדים ושפחות לעשות דמות אדם וכהאי גוונא, דבר מבהיל נופל בפתחת הפתח, הוי רק פריצותא וחוכא". כלומר באותו סימן שלחן ערוך שמוכא המנהג לפתוח הדלת, מביא בעל החוות יאיר את המנהג 'נפילת דמות אדם' אך מערער עליו. כלומר נהגו לעשות המחשה שהיו מניחים 'דמות אדם' כעין בובה הנשענת על הדלת וכשהיו פותחים הפתח, הרי בכדי להמחיש את האמונה ה'דמות אדם' היתה נופלת לתוך הבית!

המנהג כעין זה מופיע גם בספר 'מנהגים דק"ק וורמיישא' של רבי יוזפא שמש (לפני כשלש מאות שבעים שנה) ואלו דבריו (סדר ליל פסח ע' פז):

"טרם שמתחילין 'שפוך' פותחין הפתח, ואומרים: אליהו ומשיח יבוא... ומטעם זה נוהגין בקצת מקומות לצייר משיח ואליהו בשביל התינוקות, כשיראו הציור יזכירו השם אליהו ויבריחו המזיקין".

ציורי משיח ואליהו היו נוהגים בהגדות של פסח ואולי גם זו הכוונה (ולהעיר כי הציור בשער ההגדה של קה"ת לילדים בשפה האנגלית, הוא דמות של אליהו נכנס) והגדה זו יצאה לאור בהוראת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א להו"ל הגדות לילדים עם ציורים (שיחת פורים והתוועדויות שלאח"ז תשמ"ז).

מוכח וברור כי רואים אנו כדבר פשוט בעם ישראל כי חלק מהאמונה בביאת המשיח היא המחשת האמונה בדרך זו או אחרת וענינים אלו מובאים בספרי מנהג והלכה.

כיום לאחר בשורת הגאולה שיודעים אנו שמשיח נמצא, אין צורך להביא המחשות מסוג זה, אלא להשתתף בפשטות בכל מנהגי האמונה בבית משיח בכל הקשור לאמונה בנצחיות חייו של נשיא הדור, בשביל הנפתח לפני כל תפילה (על יסוד הקדמת אדמו"ר האמצעי לשערי תשובה בדבר הבן הנאמן) ומנהגים נוספים שענינם המחשת האמונה הוודאית בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

בשולחן ערוך אדמו"ר הזקן הלכות פסח (סימן תפ סעיפים ד-ה) נאמר: "נוהגין לומר שפוך חמתך וגו' קודם שמתחיל לא לנו, ופותחין הדלת כדי לזכור שהוא ליל שימורים ואין מתייראין משום דבר, ובזכות אמונה זו יבא משיח וישפוך הקדוש ברוך הוא את חמתו על הגוים; ובקצת מקומות נוהגין שלא לנעול החדרים שישנים שם בליל פסח כי הוא ליל שמורים לכל בני ישראל לדורותם להוציאם מגלות הזה, ואם יבא אליהו ימצא פתח פתוח ונצא לקראתו במהרה ואנו מאמינים בזה, ויש באמונה זו שכר גדול... ונוהגין במדינות אלו למזוג כוס אחד יותר מהמסובין וקורין אותו כוס של אליהו הנביא". עכ"ל.

אדמו"ר הזקן מסכם את דברי הקדמונים במנהגי ישראל הקיימים בליל הסדר לבטאות אמונה במעשים מסויימים, ובזכות ביטוי אמונה זו במעשים מסויימים הרי 'יבוא משיח' ובאמונה מסוג כזה שמתבטאת במעשים 'יש שכר גדול'. מה הם המעשים? א. פתיחת הדלת. ב. השארתה פתוחה. ג. מזיגת כוס של אליהו הנביא.

רואים אנו כי יש מקור הלכתי מובהק שחלק מהאמונה בביאת המשיח היא לבטא במעשים גשמיים, ועי"ז זוכים בפועל לגאולה.

בלקוטי שיחות חלק כ"ז בשיחה לחג הפסח בגדר הכוס החמישי מבאר הרבי מלך המשיח שליט"א כי על פי הדקדוק בנוסח דברי אדה"ז הרי גם כוסו של אליהו הנביא הוא עוד ביטוי גשמי לאותה אמונה. בשיחה זו מחלק הרבי שליט"א בין 'כוס חמישי' הנזכר בגמרא ובקדמונים, לבין כוסו של אליהו כפי שהפך להיות 'מנהג'. ומבאר כי ביטוי מוחשי זה לאמונה באליהו שייך דווקא לדור אחרון לגלות ולאופן העבודה בדור אחרון זה יעויי"ש.

במנהגי ישראל בדורות קודמים מוצאים אנו ביטויים מוחשיים ביותר לאמונה בביאת המשיח ודווקא בליל הסדר. בספר 'יוסף אומץ' (לרבי יוסף יוזפא האן, שנת שצ"ז) מביא (באות תשפח) מנהג נוסף שענינו המחשת האמונה:

"אחר שתייתו כשיעור מכוס של ברכה, יאחז כוס רביעי בידו ויפתח הפתח... ומה טוב ויפה המנהג שעושים דבר מה, זכר למשיח, שנופל אחד לתוך הפתח בשעת התחלת 'שפוך', כדי להראות בליל גאולתנו הראשונה אמונתנו החזקה על גאולתנו האחרונה, ויאמין באמונה שלמה בשתי גאולות אלו, כי אמונת גאולה האחרונה היא אחת מי"ג עיקרי אמונתנו, וגם היא אחת משאלות ששואלים את האדם בדינו 'צפית לישועה'.

הידעת?

א. 4 פעמים התקיים מעמד חלוקת דולרים הקבוע, בפתח חדרו של הרבי שליט"א מלך המשיח - גן עדן התחתון - ולא בלובי 770 כפי שהיה בדרך כלל: בערב ראש השנה תשמ"ט לאחר מעמד קבלת פ"נים. בהושענא רבה תשנ"ב לאחר חלוקת לעקאת. ביום ראשון י"ז כסלו תשנ"ב, הרבי חילק את קונטרס דרושי חתונה בתוך נרתיק פלסטיק שהכיל גם דולר (ראה תמונה). ובחלוקת יום ראשון, א' טבת תשנ"ב, בה חולקו דולר ומטבע בתוך נרתיק פלסטיק עליו הוטבע "דמי חנוכה". החלוקה הופסקה בכדי שהרבי ירד להתפלל את תפלת מנחה בזאל הגדול, והומשכה לאחר מכן שם.

ב. יום למחרת יום הכיפורים של שנת תשנ"ב, עשר דקות לאחר סיום תפילת שחרית במניינו של הרבי שליט"א מלך המשיח, יצא המזכיר הרב יהודה לייב גרונר, והודיע כי הרבי יחלק דולרים לכל הילדים שמתחת לגיל מצוות, ושהרבי ביקש להודיע על כך למוסדות החינוך, על מנת שיביאו את תלמידיהם לחלוקה. החלוקה נמשכה במשך למעלה משעתיים רצופות, בה עברו לפני הרבי למעלה מכ- 3,000 ילדים. כאשר הסתיימה החלוקה, והרבי יצא אל רכבו אל מנת לנסוע לאוהל, הגיעו ילדים נוספים, והרבי ביקש להמשיך את החלוקה. הסטנדר עליו היו מעברים את הדולרים לפני הרבי הובא ליד רכבו של הרבי, שהמשיך שם את החלוקה למשך עשר דקות נוספות עד שיצא לאוהל.

(מתוך חב"דפדיה)

לקוטי בתר לקוטי

הרגשת עליונות?!

כשאבי למד אתי "תניא" ו"אגרת הקדש", הרי על המילים "לבלתי רום לבבם מאחיהם כו' ולא להרחיב עליהם פה או לשרוק עליהם ח"ו, הס מלהזכיר באזהרה נוראה", הסביר לי אבי את ההסברים העמוקים ביותר בעבודה, כיצד על ילד חסידי לעדן את הלב. הוא הסביר לי את הענין של "ויגבה לבו בדרכי ה'", שהנפש הבהמית טוענת שאלו הן מדות טובות דקדושה, והראה לי איך שעל ידי כך עלול אדם להיות מוטעה ר"ל ולרדת מדחי אל דחי, מבלי להרגיש איך הוא נופל ר"ל ונעשה מגושם.

הסכת וראה - אמר לי אבי - למלים שאומר הרבי "או לשרוק עליהם ח"ו", שריקה היא הפנימיות של א הא של קדושה, ועל כך אומר הרבי "ח"ו", ואינו מסתפק בכך, אלא מוסיף "הס מלהזכיר באזהרה נוראה".

כמה אהבת ישראל גלומה במילים אלו, כמה קדושה ויראת שמים גלומות בהדרכה זו. זכור ושים לב, מדובר לאחר שעבר ים של יסורים, אין צורך ואסור לחזור על הדברים, אבל להבין ולהרגיש הרי מוכרחים - כמה צרות גופניים ויסורים נפשיים עברו על הרבי ועל החסידים, ולאחר כל זה מזהיר הרבי "באזהרה נוראה - לבלתי רום לבבם מאחיהם כו'".

בכללות הענין של זהירות המדות, הסביר לי אז אבי, שמדות דקדושה זקוקות לשמירה מעולה, שכן במבוי המפולש של קדושה, יכולה להיות יניקה ח"ו

לקו"ד ח"א ליקוט ב' ס"י

לזכות משפיענו היקר

הרה"ת הרה"ח זלמן ניסן פנחס בן חנה ביילא רייזא

להצלחה בגו"ר, ובמיוחד בעבודתו, עבודת הקדש בשדה החינוך,
לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א